

Dünya Dişhekimliği Kongresi

12-15 Eylül 2024 / İstanbul, Türkiye



SAĞLIK HİZMETLERİNDE BİLGİLENDİRME, TANITIM VE SINIRLARI

Av. Mustafa Güler

Türk Dişhekimleri Birliği Hukuk Danışmanı

fdi İstanbul 2024
Dünya Dişhekimliği Kongresi



Sunum planı

- Tanımlar
- Düzenlemeler
- Örnekler ve kararlar

TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ

Sağlık hizmeti

- Sağlık hizmeti, kişilerin sağlıklı bir yaşam sürmeleri, hastalanmamaları ve hastalıklarının tedavi edilmesi amacıyla tıbbi hizmet sunulmasıdır.

Sağlık hizmetinin bazı özellikleri

- İkame edilemez, ertelenemezdir
- Arz sınırlı, talep değişkendir
- Hizmeti talep edenlerin hizmete ilişkin bilgileri sınırlıdır, bilgi asimetrisi vardır

Dişhekimliği mesleğinin niteliği

- Sanatını icra etmek üzere bir mahalde kayıtlı olan herhangi bir tabibin bizzat dükkan ve mağaza açmak suretiyle her türlü ticaret yapması yasaktır. (1219 m.12)
- ...diş hekimliği mesleği ticari faaliyet olarak değerlendirilemez (D.8.D.E. 2020/3858 K. 2022/4955 T. 20.9.2022)

Dünya’da sağlık hizmetleri ve tanıtım

Dünya Sağlık Örgütü sağlık hakkını, “bireylerin ırk, din, politik inanç, ekonomik ve sosyal durumlarına bağlı olmaksızın doğuştan kazandığı temel bir insan hakkı” olarak tanımlamıştır. Bu nedenle sağlık hizmetlerinin ticari bir olgudan çok sosyal bir olgu olarak ele alınması nedeniyle reklam ve pazarlama faaliyetlerine kanuni açıdan engeller getirilmiştir. Avrupa Birliği’ne dâhil ülkelerde doğrudan doğruya aldatıcı reklamlarla ilgili özel bir kanun ya da düzenleme yoktur. Ancak reklamların doğru ve dürüst olma ilkesi, esas itibarıyla, bu ülkelerin tümünde benimsenmiştir. Yalnız bu ilkelerin hukuk temelleri her ülkede farklılık arz etmektedir. Fransa ve İngiltere’de reklamın doğru ve dürüst olması ilkesinin temel kaynağı ceza hukuku içinde görülmekteyken, Almanya, Belçika, Lüksemburg, İtalya ve Hollanda gibi ülkelerde de reklamın doğru ve dürüst olması ilkesi özel hukukla belirlenmektedir (Irgaz, 2002). Türkiye’de sağlık hizmeti sunucularının reklam vermesi kanuni açıdan yasak olmasına rağmen son yıllarda artan rekabet ve piyasa koşullarına bağlı olarak bu durumu göz ardı etmektedirler.

Sağlık Hizmetleri Pazarlamasında Reklam ve Sosyal Medyanın Rolü - Öğr.Gör.Kemal TEMEL, Prof.Dr. Fevzi AKINCI (2016) <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/253606>

Sağlık hizmetlerinde bilgilendirme
ve tanıtım mümkün, reklam ise
yasaktır!

Bilgilendirme ve tanıtımın sağlık mevzuatındaki sınırları

■ 1219 sayılı Tıp Mesleklerinin Uygulanmasına Dair Kanun

- İcraı sanat eden tabıpler ve diş tabıpleri hasta kabul ettikleri mahal ile muayene saatlerini bildiren ilanlar tertibine mezun olup diğer suretlerle reklam ve saire yapmaları memnudur. (m.24, m.40)

■ Tıbbi Deontoloji Tüzüğü

- Tabıplik ve diş tabıplığı mesleklerine ve tedavi müesseselerine, **ticari bir veçhe verilemez.**
- Tabip ve diş tabibi, yapacağı yayınlarda tababet mesleğinin şerefini üstün tutmaya mecbur olup, her ne suretle olursa olsun, yazılarında **kendi reklamını yapamaz.**
- Tabip ve diş tabibi, gazetelerde ve diğer neşir vasıtalarında, **reklam mahiyetinde teşekkür ilanları yazdıramaz.** (m.8)
- Tabip ve diş tabibi, gazete ve sair neşir vasıtaları ile yapacağı ilanlarda ve reçete kağıtlarında, **ancak ad ve soyadı ile adresini, Tababet İhtisas Nizamnamesine göre kabul edilmiş olan ihtisas şubesini, akademik unvanını ve muayene gün ve saatlarını yazabilir.** (m.9)

Sağlık Bakanlığı Yönetmelikleri

Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik

- Bilgilendirme ve tanıtım (m.24)
- (1) Sağlık kuruluşları tarafından hiçbir mecrada **reklam yapılamaz**.
- (2) Sağlık kuruluşları ağız ve diş sağlığını koruyucu ve geliştirici nitelikte **bilgilendirme yapabilir**. Sağlık kuruluşları bu madde hükümlerine aykırı olmamak kaydıyla **açılışı, hizmet alanları ve sunduğu hizmetler ile ilgili konularda toplumu bilgilendirmek amacıyla tanıtım yapabilir ve ilan verebilir**. Ancak, bilgilendirme ve tanıtım faaliyetleri kapsamında yanıltıcı, abartılı, doğruluğu bilimsel olarak kanıtlanmamış bilgilere ve **talep oluşturmaya yönelik açıklamalara yer verilemez**.
- (3) Sağlık kuruluşları, tıbbî deontoloji ve meslekî etik kurallarına aykırı şekilde, insanları yanıltan, yanlış yönlendiren ve **talep oluşturmaya yönelik**, diğer sağlık kuruluşları aleyhine haksız rekabet yaratan davranışlarda bulunamazlar ve bu mahiyette **tanıtım yapamazlar**.
- (4) Sağlık kuruluşları tarafından her türlü yayın mecralarında yer alan sağlık bilgileri, konusuna göre yetkili sağlık meslek mensupları tarafından verilmek zorundadır. Bu mecralar yoluyla yapılan **bilgilendirme ve tanıtımlar**, hastayı ilgili sağlık kuruluşuna doğrudan veya dolaylı biçimde **yönlendirecek içerikte olamaz**.

Sağlık Bakanlığı Yönetmelikleri

Özel Hastaneler Yönetmeliği

- Özel hastaneler tarafından oluşturulan internet sitelerinde hiçbir şekilde tedavi edici sağlık hizmetine yönelik bilgiler verilemez. (Madde 60)

Sağlık Meslek Mensupları ile Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Diğer Meslek Mensuplarının İş ve Görev Tanımlarına Dair Yönetmelik

- Sağlık meslek mensupları ile sağlık hizmetlerinde çalışan diğer meslek mensupları...Yanılıcı, talep artırıcı ve kendilerini övücü tanıtım yapamaz, kampanya düzenleyemez ve hiçbir şekilde reklam yapamaz. Sadece isim, unvan, dal ve adreslerini tanıtabilirler. (Madde 5/c)

ULUSLARARASI SAĞLIK TURİZMİ VE TURİSTİN SAĞLIĞI HAKKINDA YÖNETMELİK

- Türkiye sınırları içerisinde talep oluşturacak şekilde ve Türkçe dilinde tanıtım yapılamaz. Tanıtımlar, tanıtım yapılacak ülkelerin dilleri ve/veya İngilizce dilinde yapılabilir.
- ...internet sitelerinde, sağlık turizmi kapsamında sunulacak hizmetlere ilişkin bilgiler ve detaylı ulaşım bilgileri son güncelleme tarihi belirtilerek yayınlanır.
- Tanıtımlarda, ...yurtiçindeki vatandaşlar için talep oluşturmaya yönelik bilgilere yer verilemez.
- Tanıtımlarda; tedavi gören hastaların hikâyelerine, hasta mahremiyeti gözetilmek, hasta haklarına uygun olmak ve bu konuda hasta onamının alındığını belgelendirmek kaydıyla yer verilebilir. (m.12)

Türk Dişhekimleri Birliği kuralları

- Her türlü araçla veya kişiyle **reklam yapılmasını önlemek**, Oda Yönetim Kurulunun görevleri arasındadır. (3224 sayılı Kanun m. 11/e, 26/f)
- Dişhekimi, her ne biçimde olursa olsun **çalıştığı kurumun ve kendisinin reklamını yapmamalı**; duyuru ve tanıtım amacıyla hazırladığı görsel-işitsel ve yazılı materyaller konusunda ilgili yasal düzenlemelere uymalıdır.
- Mesleki uygulamalarına ilişkin olarak tüm iletişim ortamlarında meslektaşlar arasında rekabete yol açıcı eylemlerde bulunmamalıdır. (Dişhekimliği Meslek Etiği Kuralları m.20)
- ...reklam yapmak veya sanal ortamlar da dahil olmak üzere her türlü iletişim araçlarında reklam amacına yönelik ...yazılar yazmak, yazdırmak veya açıklamalarda bulunmak;
- Özel sağlık kuruluşlarının **açılışı** veya sağlık kuruluşunun **adres değişikliği** gibi durumlarda; bu durumu takip eden bir ay içinde, mevzuattaki kurallara uygun biçimde en fazla bir hafta süreyle verilen ilanlar hariç, her türlü iletişim araçlarıyla reklam mecraları ve sanal ortamlara ilan vermek,

para cezasını gerektiren disiplin suçudur.

- [Dişhekimlerinin Her Türlü İletişim Ortamında Yayın Yapmalarına İlişkin Kılavuz](#)

SAĞLIK HİZMETLERİNDE TANITIM VE BİLGİLENDİRME FAALİYETLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK

29 Temmuz 2023



Tanıtım

- Özel sağlık tesisleri için:
- hasta kabul ve tedavi edilen **uzmanlık dalları**,
- **adres** ve iletişim bilgileri
- hizmet verilen sağlık alanıyla ilgili **sağlığı koruyucu ve geliştirici nitelikteki bilgilerin** yayınlanması;
- Hekimler için:
- mesleki ve akademik **unvanı**
- ana dal ve yan dal **uzmanlıkları**,
- **Çalışma saatleri ile adres**
- sunmaya yetkili oldukları sağlık hizmetiyle ilgili **sağlığı koruyucu ve geliştirici nitelikteki bilgileri** içeren yayınların yapılması

TÜRK DIŐHEKİMLERİ BİRLİĞİ

Sağlıkta reklam

- Sağlık alanındaki özel sağlık tesisleri, sağlık hizmet sunumu veya tıp meslekleri ile bağlantılı olarak; bir ürün veya hizmete **talep yaratmak** veya **talebi artırmak** ve **kişileri ikna etmek** amacıyla herhangi bir mecrada yazılı, görsel, işitsel ve benzeri yollarla gerçekleştirilen ticari amaçlı pazarlama iletişimi niteliğindeki duyurular reklamdır.

Tanıtım ve bilgilendirmenin sınırları

- örtülü veya açık reklam olmamalı,
- talep yaratmamalı,
- tıbbi deontoloji ve meslek etiği kurallarına aykırı olmamalı,
- yanıltıcı ve aldatıcı olmamalı,
- insan sağlığını tehlikeye düşürmemeli,
- haksız rekabet ortamı yaratmamalı,
- mahremiyete ilişkin kurallar ihlal edilmemeli,
- organ ve doku alınması ve verilmesine ilişkin olmamalıdır.

Talep ve haksız rekabet ortamı yaratılmamalı; hasta yönlendirilmemelidir

- Sağlık hizmetleri; özendirme, çekiliş ve hediye gibi pazarlama amaçlı sunulamaz ve bu amaca yönelik reklam, tanıtım ve bilgilendirme yapılamaz.
- Hastaların sağlık hizmetine yönelik teşekkür ilanında bulunduğu dair izlenim oluşturacak faaliyetlerde bulunulamaz,
- Hastayı sağlık meslek mensubuna veya sağlık kuruluşuna doğrudan veya dolaylı biçimde yönlendirecek içerikte yayın yapılamaz, faaliyette bulunulamaz.
- Tıbbi yardım hizmetleri, genel sağlık kontrolü (check-up), sağlık taraması, danışmanlık, bilgilendirme gibi sebeplerle aracı kuruluş, yayın ve iletişim kanalları vasıtasıyla belirli bir sağlık meslek mensubuna ve sağlık kuruluşuna yönlendirme yapılamaz.
- Kişilerin bilgi ve rızaları olmaksızın kişisel telefonları aranamaz, mektup, kısa ileti, elektronik posta ve sosyal paylaşım araçları vasıtasıyla ileti gönderilerek reklam ve tanıtım yapılamaz.

İnternet siteleri bakımından ilave kurallar

- İnternet sitelerindeki bilgilendirmenin son güncelleme tarihi ile internet sitesi editörüne ulaşılabilecek iletişim bilgileri açıkça belirtilir.
- İnternet arama motorlarına sağlık tesisleri ve hekimler tarafından kayıt yaptırılabilir. Ancak, kullanılacak anahtar kelimeler ve arama motorlarında çıkan sonuç sayfasında yer alan tüm bilgiler Sağlık Hizmetlerinde Tanıtım ve Bilgilendirme Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik kural ve ilkelerine aykırı olamaz.
- Sosyal paylaşım ve internet sitelerinde yapılan tanıtım ve bilgilendirmelerde de Yönetmelik'te öngörülen ilkelere uyulması zorunludur. Bu ilkelere aykırı olarak tanıtım ve bilgilendirme faaliyetlerinde bulunanlar ile paylaşımlar aynı derecede sorumludur.

Sosyal sorumluluk projelerinde de tanıtım ve bilgilendirme ilke ve kurallarına uyulmalıdır

- Sağlık hizmetlerine yönelik olarak yürütülecek sosyal sorumluluk projeleri ve kampanyalar kapsamında yapılacak tanıtım ve bilgilendirme faaliyetleri öncesinde [Bakanlıktan izin alınması](#) zorunludur. Tanıtım ve bilgilendirmeler; sosyal sorumluluk projesinin kapsamı, süresi ve sadece projeden faydalanacak kişi veya kuruluşlar ile sınırlıdır.

TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ

Görsel kullanımı

- Genel kurallar
- Tedavinin etkilerini kıyaslayıcı ve talep oluşturan nitelikte öncesi ve/veya sonrası görsellerin bulunması yasaktır.
- Paylaşılacak görsel içeriklerde; genel ahlak kurallarına aykırı, kamu sağlığı ile esenliğine tehdit oluşturan, kişi hak ve hürriyetlerini zedeleyen, hastanın özel ya da sosyal yaşamını istismar edici, toplumu endişeye sevk edici veya yanıltıcı biçimde görüntü ve ifadelere yer verilemez.
- Görsel içerikli paylaşımlar, sağlık tesisi veya ilgili sağlık meslek mensubunun kendisi tarafından yapılmak zorundadır. Bu paylaşımların başkaları tarafından yapılmış olması ilgili sağlık tesisi veya sağlık meslek mensubunun sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.
- Ameliyat veya tıbbi girişim esnasında ve **ameliyathanede hasta görüntüsü paylaşılamaz.**
- Sağlık meslek mensubu veya sağlık kuruluşunun, diğer sağlık meslek mensuplarından veya sağlık kuruluşlarından **daha üstün** veya **daha iyi** olduğu izlenimini vermeye yönelik olarak **bölge, mekân, tıbbi cihaz, donanım, araç, gereç veya personel** yahut benzeri herhangi bir unsur ile ilgili görsel paylaşılamaz.
- Görsel içerikler; yazılı, görsel basın, sosyal medya platformları, internet siteleri gibi mecralarda **sponsorlu olarak ya da ücret verilerek yayımlanamaz.**

Hastalara ait görsel kullanımında uyulması gereken ilave kurallar

- Hastaya ait görsel içeriklerin kullanılabilmesi için hastanın açık rızasının alınması şarttır.
- Hasta, paylaşılacak görsel içeriği önceden görme hakkına sahiptir.
- Görsel paylaşım izni, hastanın isteği üzerine herhangi bir usul ve şarta bağlanmaksızın her zaman geri çekilebilir.
- Görsel paylaşım izni verilmesi veya verilmemesinin hastaya yönelik herhangi bir maddi karşılığı olmamalıdır.

Görseller gerçeğe tam olarak uygun olmalıdır

- Tanıtım ve bilgilendirmede kullanılacak video ve fotoğraflara ait ortamların, kullanılan tekniklerin **gerçeğine aykırı olmaması, yanıltıcı makyaj olmaksızın görüntülenmesi** zorunludur.
- Görsel içerikler üzerinde **sonradan teknolojik değişiklik veya düzeltme uygulanamaz.**
- Görsel içeriklerde işlem tarihi ve görselin görüntülendiği tarihin belirtilmesi zorunludur.

Hasta yorumları yayınlanamaz

- Görsel içeriklere ait paylaşımların **yoruma tamamen kapatılması zorunludur.**
- Başka mecralarda yapılmış olsa dahi görsel içeriklere ilişkin yapılan hasta yorumları veya teşekkür ilanı anlamına gelecek ifadeler paylaşamaz.

TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ

Yaptırımlar

- Her türlü araçla veya kişiyle **reklam yapılmasını önlemek**, Oda Yönetim Kurulunun görevleri arasındadır. (3224 sayılı Kanun m. 11/e, 26/f)
- Hastalar ile dış hekimleri arasında herhangi bir menfaat karşılığında **aracılık** yapanlar veya bu kişileri aracı olarak kullanan dış hekimleri **üç aydan bir yıla kadar hapis ve adlî para cezası** ile cezalandırılır. (3224/m.45)
- **Reklam yapmak** veya ilan kurallarına aykırı davranmak disiplin para cezası verilmesini gerektirir; tekrarında bir aydan altı aya kadar meslekten geçici alıkoyma cezası verilebilir. (TDB Disiplin Yönetmeliği m.8/a-b)

Yaptırımlar -2

- Tanıtım ve Bilgilendirme Yönetmeliği hükümlerine aykırı olarak tanıtım ve bilgilendirme yapıldığının tespit edilmesi halinde,
 - Valilik tarafından idari para cezası uygulanır,
 - Meslek odasına bildirilir,
 - Reklam Kuruluna gönderilir,
 - RTÜK'e gönderilir,
 - İçeriğe erişimin engellenmesi için suç duyurusunda bulunulur,
 - ~~Sağlık tesisi iki kez uyarılır. Bir yıl içerisinde üçüncü kez bu Yönetmelik hükümlerine aykırı tanıtım ve bilgilendirme faaliyetleri yapıldığının tespit edilmesi halinde üç gün süreyle ilgili tıp veya uzmanlık dalındaki birimin faaliyeti durdurulur.~~
 - ~~Uluslararası sağlık turizmi tesisi veya uluslararası sağlık turizmi aracı kuruluşu bir kez uyarılır, bir yıl içerisinde ikinci kez tespit edilmesi halinde bir ay, üçüncü kez tespit edilmesi halinde üç ay süreyle kuruluşun ve tesisin sağlık turizmi faaliyeti durdurulur.~~
 - Yetkisiz, izinsiz veya ruhsatsız sağlık hizmeti sunan kişi, kurum ve kuruluşlar tarafından sağlık hizmeti sunulan yerlerin faaliyeti derhal durdurulur ve ilgililer hakkında Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunulur.

Yaptırımlar -3

- Bu Kanunun 61 inci maddesinde belirtilen yükümlülöklere aykırı hareket eden reklam verenler, reklam ajansları ve mecra kuruluşları hakkında **durdurma** veya aynı yöntemle **düzelme** veya **idari para cezası** ve gerekli görölen hâllerde de üç aya kadar tedbiren durdurma cezası uygulanır.
- Reklam Kurulu, ihlalin niteliğine göre bu cezaları birlikte veya ayrı ayrı verebilir. Reklam Kurulu, yaklaşık 450 bin liraya kadar para cezası verilebilir.
- Bir yıl içinde tekrarı halinde ceza 10 katına kadar artırılabilir.
- Aykırılığın internet ortamı üzerinden gerçekleşmesi hâlinde Reklam Kurulu; içeriğın çıkarılması/erişimin engellenmesi kararı verebilir.

Tüketicinin Korunması Kanunu (m.77)

Yargı kararları

TÜRK DIŐHEKİMLERİ BİRLİĞİ

Meslek etiğine aykırılık halinde ifade özgürlüğü hakkı korunmaz-AİHM

- Ulusal bir televizyon kanalında içerikle bütünleştirilerek servis edilen reklamların (advertorial) gözdesi programlara katılan ve reklam niteliğinde beyanlarda bulunan Dişhekimi hakkında Oda tarafından disiplin para cezası verilmiştir.
- AİHM, mevcut davada başvurana verilen para cezasının, **halk sağlığı gibi önemli bir alanda bir diş hekiminin mesleki etiğine aykırı olduğu düşünülen bir davranış için verildiği dikkate alındığında, ifade özgürlüğü hakkının kullanılmasına orantısız bir müdahale olarak kabul edilemeyeceği** kanaatine varmıştır. (3636/17)

TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ

Reklam / ifade özgürlüğü hakkı – Anayasa Mahkemesi Kararı

- Bir ulusal televizyon kanalında yayınlanan programdaki reklam niteliğindeki konuşmaları nedeniyle Oda tarafından disiplin cezasıyla cezalandırılan Dişhekimi tarafından Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunulmuştur.
- Anayasa Mahkemesi tarafından “bazı serbest meslekler açısından reklam meselesinde yaklaşımın katı prensipler çerçevesinde sınırlandırılması tek başına ifade özgürlüğünün ihlali olarak kabul edilmemelidir. Özellikle birey ve toplum sağlığı ile doğrudan ilişkili bir durumda haksız rekabet riskinin oluşturacağı sakınca ile ifade özgürlüğü arasındaki dengenin kamu sağlığı ve kamu düzeni lehine bozulması yönündeki düzenlemeler demokratik toplum düzeninde makul olarak değerlendirilebilir” gerekçesiyle başvurunun reddine karar verilmiştir. (AYM kararı 2013/316)

Danıştay Kararı

DAVACININ İDDİALARI :

Türk Dişhekimleri Birliği ve Dişhekimleri Odaları Disiplin Yönetmeliği'nin 8/a maddesinin lafzında "görsel yayın" paylaşmaya yönelik bir ibare bulunmadığı, madde metninde sadece yazmak, yazdırmak veya açıklamalarda bulunmaktan bahsedildiği, sosyal medya platformlarında görsel yayın yayınlamanın para cezası gerektiren kabahat fiilini oluşturmadığı, 20/05/1991 tarihli Yönetmeliğin sosyal medya görsellerini kapsamayacağı

Savcı Düşüncesi :

Dava dosyasının incelenmesinden, İstanbul İl Sağlık Müdürlüğünce, davacıya ait sosyal medya hesabındaki paylaşımlara ilişkin şikayetlerin gereği için İstanbul Dişhekimleri Odasına iletilmesi üzerine, yürütülen disiplin soruşturması sonucunda, davacı tarafından hastaların öncesi ve sonrasına ilişkin görüntü ve paylaşımların reklam ve talep oluşturmaya yönelik bir durum olduğu, bilgilendirme olarak değerlendirilmesine imkan bulunmadığı, bu

Yukarıda yer verilen hükümlerin birlikte değerlendirilmesinden görüleceği üzere, Kanun koyucu; diş hekimlerinin ve diş tedavisi yapan yerlerin mesleki faaliyetlerini icra ederlerken her ne şekilde olursa olsun reklam yapamayacaklarını, çalışmalarına ticari bir görünüm veremeyeceklerini, talep yaratmaya yönelik tanıtım faaliyetleri ile meslektaşları arasında haksız rekabete yol açacak davranışlarda bulunmayacaklarını kurala bağlamıştır. Aksi halin kabulü, sağlık hizmetinin kamusal kimliğinin zedelenmesi sonucunu doğurması kaçınılmaz olacaktır.

Davacıya para cezası verilmesine konu teşkil eden ve dosya içinde yer alan bilgi ve belgelerin incelenmesinden; davacının sosyal medya hesaplarında yer alan yorumlara açık dış tedavi öncesi ve sonrasına ilişkin görüntü ve paylaşımların reklam unsuru içerdiği, belli bir alanda verilen sağlık hizmetinin ticari bir niteliğe büründürülerek talep oluşturmaya yönelik olduğu, diğer dış hekimleri ve sağlık kuruluşları aleyhine haksız rekabet oluşturduğu, dolayısıyla da yukarıda yer verilen kuralları ihlal ettiği anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, yetkili disiplin kurullarınca davacı hakkında daha önce aldığı disiplin cezaları da dikkate alınmak suretiyle tesis olunan disiplin işleminde hukuka ve mevzuata aykırılık bulunmamaktadır.

Hasta görüntülerinin yayınlanmasında açık rıza tek başına yetmez

- kişilerin hastalıkları ve tedavi süreciyle ilgili video çekimlerinin yapılması ve sosyal medya hesaplarından paylaşılması suretiyle özel nitelikli kişisel veri olan sağlık verilerinin işlenmekte olduğu ve bu hususta reklam, pazarlama ve tanıtım amacıyla kişisel verilerin işlenmesine yönelik Kanun'un 6'ncı maddesinin 2'nci fıkrası uyarınca ilgili kişilerin "açık rızasının" bulunduğu,
- ancak her ne kadar ilgili kişilerin açık rızası bulursa da sektörel düzenlemeler uyarınca özel hastanelerin talep yaratmaya yönelik tanıtım yapmalarının yasak olduğu, ayrıca Özel Hastaneler Yönetmeliği'nin 60'ıncı maddesinde yer alan yasaklayıcı hüküm dikkate alındığında somut olayda **açık rızanın bir veri işleme şartı olarak ileri sürülemeyeceği** ve dolayısıyla söz konusu veri işleme faaliyetinin Kanun'un 6'ncı maddesi kapsamında herhangi bir dayanağının bulunmadığı, ...
- 250.000 TL idari para cezası uygulanmasına

Instagram'da reklam

- Instagram'da sponsorlu olarak paylaşılan, hastayla birlikte çekilmiş fotoğrafın 'Özgürce gülümsememiz dileği ile' notuyla paylaşılması

Yukarıda yer verilen düzenlemeler ile, gerek bireysel olarak hizmet sunan dişhekimlerinin gerekse diş hekimliği hizmeti sunan sağlık kuruluşlarının reklam yapması, talep oluşturmaya yönelik diğer sağlık kuruluşları aleyhine haksız rekabet yaratan davranışlarda bulunması yasaklanmış olup, bu yasağa aykırı davranılması hâlinde mesul müdür hakkında da müeyyide uygulanacağı kurala bağlanmıştır.

Bu durumda; davacıya para cezası verilmesine konu teşkil eden ve dosya içinde yer alan Özel ~~Müşş~~ Ağz Diş Sağlığı Polikliniği Instagram hesabından yapılan paylaşımlarda yer verilen ifadelerin reklam unsuru içerdiği, belli bir alanda verilen sağlık hizmetinin ticari bir niteliğe büründürülerek talep oluşturmaya yönelik olduğu, dolayısıyla yukarıda anılan mevzuat hükümlerinin ihlal edildiği sonucuna varıldığından, davacının muayene ücretinin 50 katı tutarında para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle **davanın reddine**, aşağıda dökümü yapılan 145,25 TL

Sponsorlu yayın- reklam- yönlendirme...

Dosyanın incelenmesinden, davacının, Samsun ilinde faaliyet gösteren Özel ZZZ Dis Kliniği Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniği'nin mesul müdürü olduğu, adı geçen sağlık kuruluşunun google arama motorunda yer alan reklam kayıtlarında, "*Reklam- zzzdisklinigi.com/Samsun/Atakum*" ibaresiyle "*Şeffaf Plak Tedavisi- Tecrübeli Hekim Kadrosu-Samsun Diş Teli ile sosyal yaşantınıza daha rahat adapte olun. Bilgi için bize ulaşın.*" şeklinde sağlık kuruluşunu ön plana çıkarma ve talep yaratma amaçlı ifadelerin yer aldığı; "*Ücretli Sponsorlu Reklam-https://www.zzzdisklinigi.com/ samsun/atakum*" ibaresiyle "*Dt.YYYY EEEEE -Samsun Çocuk Diş*", "*Şeffaf Plak Tedavisi- Tecrübeli Hekim Kadrosu-Samsun Diş Teli ile sosyal yaşantınıza daha rahat adapte olun. Bilgi için bize ulaşın.*", "*Gece 01.00'a kadar açığız ücretsiz muayene, hasta odaklı planlama... Kaliteli ekipmanlarımız. Tecrübeli hekim kadromuz. Profesyonel Ekibimiz. Gülüş tasarımı-güzel bir gülümsem tecrübeli hekim kadromuz ile. Ortodonti tedavisi- çapraşık ve uyumsuz dişlerin çözümü. Düzgün dişler özgüvenli yarınlar. Diş beyazlatma- siz daha iyi gülün diye doğal beyazlık. Mutlu gülüş. Kanal tedavisi- acısız ve ağrısız tedavi. Amacımız dişi kurtarmak onarmaktır.*" ibareli başka bir yönlendirme amaçlı reklamın bulunduğu, bunun dışında üçüncü ücretli sponsorlu reklamda "*Konforlu Samsun Diş Teli -Ücretsiz Ön Muayene*", dördüncü sponsorlu reklamda "*Ücretsiz Ön Muayene – ZZZ Diş Kliniği Samsun*" ibareleriyle sağlık kuruluşunda ücretsiz muayene yapıldığının bildirildiği, bir diğer sponsorlu reklamda "*Samsun Endodonti Uzmanı - Kök Kanal Tedavisi Fiyatları*" ibaresiyle "*Ücretsiz ön muayene ile sizlerin en doğru tedaviyi almasını sağlayalım. Hemen randevu alın*" ifadesine yer verilerek hedef kitle hasta nezdinde hizmete ulaşım kararını kışkırtıcı bir içeriğin kullanıldığı, ...Dişhekimleri Odası tarafından konu hakkında yapılan soruşturma ile söz konusu reklamın talep yaratma amaçlı olduğu, haksız rekabet yarattığı tespit edilerek ... para cezası ile cezalandırılmasına karar verildiği... işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

T.C. ANKARA 3. IDARE MAHKEMESİ ESAS NO : 2023/1890 KARAR NO : 2024/1115

İlan sınırlarının aşılması

- Özel T A Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi'nin,
- “T A Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi 4 Mayıs Cumartesi Günü, saat 14:00’da açılıyor! Her yaşta sağlıklı bir gülüş için hizmetinizdeyiz.” ibareli **sponsorlu** sosyal medya paylaşımı ile reklam yaptığı, aynı zamanda şehirde bulunan **75 adet billboard**da üç gün süreli olarak yayınlandığı...

T.C.
ANKARA
11. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020/909
KARAR NO : 2020/2122

yönelik diğer sağlık kuruluşları aleyhine haksız rekabet yaratan davranışlarda bulunması yasaklanmış olup, bu yasağa aykırı davranılması hâlinde mesul müdür hakkında da müeyyide uygulanacağı kurala bağlanmıştır.

Olayda; davacıya para cezası verilmesine konu teşkil eden ve dosya içinde yer alan [REDACTED] [REDACTED] Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniği kullanıcı adlı sosyal medya hesabından yapılan paylaşımlarda yer verilen ifadelerin reklam unsuru içerdiği, belli bir alanda verilen sağlık hizmetinin ticari bir niteliğe büründürülerek talep oluşturmaya yönelik olduğu, dolayısıyla yukarıda anılan mevzuat hükümlerinin ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

Bu durumda; dosyadaki bilgi ve belgelerle, yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden, davacının muayene ücretinin 10 katı tutarında para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, **davanın REDDİNE**, aşağıda dökümü yapılan 171,10 TL yargılama

Olayda, uyuşmazlık konusu disiplin cezasına esas olan fiilin Özel XXXXXdent Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi ile ilgili sosyal medya platformu üzerinden "XXXXXdent **sponsorlu** – Ömürlük Implant İçin XXXXXdent! %30 İndirim-XXXXXdent Kxxxxx Şubemiz'de indirimli tedavilerin farkını yaşayın. İmplant, Zirkonyum Lamina Porselen Diş Kaplama, Hollywood Smile, Dolgu, Kanal, Diş Beyazlatma ve daha fazlası" paylaşım yapılması şeklinde cereyan ettiği, davalı idare tarafından yapılan incelemede, söz konusu paylaşımlarda doğrudan Kxxxxx Şubesi'ne yönlendirme yapıldığı, bu sebeple söz konusu eylemler nedeniyle davacının sorumluluğunun bulunduğu,

T.C. Ankara 10. İdare Mahkemesi Esas No : 2023/2082 Karar No : 2024/1078

Başka bir kuruluşun adı altında yayınlanmış olsa da reklamdan sağlık kuruluşu sorumludur

...dijital ajansa ait XXXdigitalco adlı instagram hesabında sponsorlu olarak paylaşılan Özel AAAA Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniği'ne ait tanıtım filminde *"Size kendinizi ayrıcalıklı hissettirerek önceki deneyimlerinizi unutturan, özgür gülümsemenin doğal adresi AAAA Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniğini keşfetmeye hazır mısınız? AAAA 1000 metrekare alanı ve benzersiz tasarımıyla her köşesinde bir yenilik barındıran kliniğinde 11 üniteli geniş kapasitesi, alanında uzman hekimlerden oluşan kadrosu ve son teknoloji görüntüleme sistemleriyle hizmet veriyor. Gülüş tasarımı, implant cerrahisi, çocuk diş hekimliği, ortodontik tedavi, ileri ve orta cerrahi operasyon, ağız içi tarayıcı, estetik tedavi, modern dijital diş hekimliği uygulamalarını ve daha fazlasını gerçekleştiriyor. Tüm süreçte konforlu ve stressiz hissedebilmeniz için bekleme, dinlenme ve tv alanlarında sunduğu barista hizmetiyle premium hizmetlerle ve güler yüzlü ekibiyle her anınızda sizlerle. Gülümserken özgür ol."* şeklinde açıklamalar ile sağlık kuruluşunun görsellerinin gösterildiği,... XXXdigitalco adlı dijital ajansa ait "Instagram" isimli sosyal medya platformunda Özel AAAA Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniği tanıtım filminin yayınlanmış olduğu, anılan tanıtım filmi içeriğinde yer alan ifadelerin Özel AAAA Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniğine yönelik talep yaratmak amacı taşıdığı, anlaşıldığı,... Özel AAAA Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniğinin **ortağı** olan davacı hakkında tesis edilen dava konusu işlemde hukuka aykırılık görülmemiştir.

İlgimiz yok savunması

diş tabiplerinin yapacağı tanıtım yetkisinin sınırının mevzuat hükümleri ile belirlendiği, bu yetkinin hiçbir şekilde reklam niteliği taşıyacak ve haksız rekabete yol açacak şekilde kullanılamayacağı, aksi davranışta bulunan diş tabiplerinin ilgili Yönetmeliğin ilgili hükümleri doğrultusunda disiplin cezası ile tecziyesinin öngörüldüğü, uyuşmazlıkta ise @XXXdentalosmaniye adresli sosyal medya hesabının sadece davacının mesul müdürü olduğu sağlık kurulusu lehine talep oluşturmaya yönelik paylaşımlar yaptığı, dolayısıyla bu hesabın davacının yönlendirmesi dışında yönetildiği iddiasının hayatın olağan akışına aykırı olduğu, söz konusu sosyal medya hesabında yer verilen paylaşımların bilgilendirme ve tanıtım kapsamını aşan reklam niteliğini taşıdığı, dolayısıyla davacıya isnat edilen fiilin sübuta erdiği

Instagram hesabında ‘Şeffaf plakla (telsiz) ortodontik tedavi * Dentxxx’ ibaresi bulunan hasta videoları ile hastalara ait öncesi ve sonrası tedavi görsellerinin paylaşılması

Olayda; davacının mesul müdürü olduğu sağlık kuruluşunu [www.instagram.com/den\[REDACTED\]](https://www.instagram.com/den[REDACTED]) adresli sosyal medya hesabında yer alan ifadelerin talep yaratmaya yönelik ve haksız rekabet niteliğinde olduğu, davacının mesul müdürü olduğu kurumun bu davranışlarından haberdar olmayacağına hayatın olağan akışına aykırı olduğu açık bulunduğundan, Türk Diş Hekimleri Birliği ve Diş Hekimleri Odaları Disiplin Yönetmeliğinin 8/a maddesi gereği asgari tedavi ve muayene ücretinin 30 katı tutarında para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin İstanbul Dişhekimleri Odası Disiplin Kurulunun kararının alt değerlendirme yapılmak suretiyle onanmasına dair dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Tabela dışındaki tabela

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile olayın birlikte değerlendirilmesinden, 1219 sayılı Kanun hükmü ile diş tabiplerinin haiz olmadıkları unvanı kullanmasının yasaklandığı, aksi davranışta bulunan diş tabiplerinin ise Türk Dişhekimleri Birliği ve Dişhekimleri Odalarının Disiplin Yönetmeliği'nin ilgili hükümleri doğrultusunda disiplin cezası ile tecziyesinin öngörüldüğü, uyuşmazlık bu yönüyle ele alındığında, muayenehanesinin bulunduğu binada "DOCTOR. [REDACTED]", "Doctor of Dental Surgery", "DDS" ibarelerini içerir figürler bulunan ve herhangi bir akademik unvanı ve uzmanlığı bulunmayan davacının, bahsi geçen figürler ile "doktor" ve "diş cerrahı" unvanlarını taşımaya yetkili olduğu yönünde izlenim oluşmasına sebebiyet verdiği, bir başka deyişle haksız unvan kullanımı suretiyle uzman olmadığı konuda uzmanmış gibi tanıtım yaptığı, dolayısıyla ilgili yönetmeliğin 8/d maddesinde öngörülen fiilin sübuta erdiği anlaşıldığından, anılan eylemi nedeniyle 2020 yılı muayene ücretinin 10 katı tutarında para cezası ile tecziyesine ilişkin dava konusu 01/10/2020 tarih ve 177/2020 sayılı Türk Diş Hekimleri Birliği Disiplin Kurulu işleminde hukuka ve mevzuata aykırılık görülmemiştir.

Cam giydirmeden meslekten geçici men

Uyuşmazlıkta, dava dosyasında mevcut bilgi ve belgelerin birlikte değerlendirilmesi sonucunda sağlık kuruluşunun hizmet verdiği binada bulunan **giydirmelere** bakıldığında, mavi zemin üzerine beyaz karakterlerle "XX DentXXXXX" ibarelerinin sekiz farklı camı kaplayacak şekilde yer aldığı, yine mavi zemin üzerine beyaz karakterle sağlık kuruluşu çalışanı dişhekimlerinin isimlerine yer verildiği, söz konusu giydirmelerin, hedef kitle hastaların ilgisini çekmek ve sağlık kuruluşunun mesleki faaliyet dışında tanınırlığını artırmak suretiyle talep yaratma amaçlı olarak kullanıldığı reklam yasağına aykırı hareket edildiği anlaşılmaktadır.

...

Bu durumda Özel Dent XXXXX XXXX Caddesi X ADSP mesul müdürü olan davacı hakkında Türk Dişhekimleri Birliği ve Dişhekimleri Odalarının Disiplin Yönetmeliği'nin 8/a maddesinde tanımlanan disiplin suçundan sorumlu olduğu kanaatiyle ve davacı hakkında benzer disiplin suçlarının defalarca tekrarlandığı gerekçesiyle aynı Yönetmeliğin 12/A maddesi gereğince **bir ay süreyle meslekten geçici alıkoyma cezası ile cezalandırılmasına** ilişkin İstanbul Dişhekimleri Odası Disiplin Kurulunun 07/06/2023 tarih 2023/54 sayılı kararı ve bu kararın uygun bulunmasına ilişkin Türk Dişhekimleri Birliği Yüksek Disiplin Kurulunun 11-12/09/2023 tarih 217/2023 sayılı kararında hukuka aykırılık bulunmadığı sonuç ve kanaatine varılmıştır.

Ankara 18. İdare Mahkemesi 2023/1942 E.2024/943 K.



TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ

Reklam – Meslekten geçici alıkoyma

- *"Kampanya - Dişlerinizi Düzeltmenin Zamanı Geldi - Ekonomik ve Garantili Diş Tedavileri" "Diş Tedavilerinde Büyük Fırsat – Zirkonyum Kaplama - E Max Kaplama - Lamine Uygulaması - Garantili Dis Implantı" "Avantajlı Dis Tedavileri - Daha fazla bilgi al" ibarelerinin yer aldığı sponsorlu paylaşımlar ile reklam yapılması.*

Bu durumda, davacının mesul müdürü olduğu sağlık kuruluşunun sosyal medya paylaşım sitelerinde yapılan tanıtımlarının, talep yaratmaya yönelik ve haksız rekabet niteliğinde olduğu ve davacının, mesul müdürü olduğu kurumun bu davranışlarına göz yumarak fiile dahil olduğu açık olduğundan, Türk Diş Hekimleri Birliği ve Diş Hekimleri Odaları Disiplin Yönetmeliğinin 8/a ve 8/c

maddeleri gereği muayene ve tedavi ücretinin 50 katı tutarında para cezası ile cezalandırılmasına ve bu cezanın davacının geçmiş disiplin suçları da gözetilerek Disiplin Yönetmeliğinin 12/A maddesi uyarınca bir üst ceza olan meslek uygulamasından bir ay süreyle meslekten geçici alıkonma cezası şeklinde uygulanmasına ilişkin Antalya Dişhekimleri Odası Disiplin Kurulunun kararının onanmasına dair dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, **davanın REDDİNE**, aşağıda dökümü yapılan 332,70 TL yargılama

Reklam sebebiyle meslekten geçici süreyle men cezası

Özel XXX Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniğinin sosyal medya hesabında yer alan paylaşımlar ile sponsorlu video paylaşımının tutanakla belirlenmesi üzerine Dişhekimleri Odası tarafından, dava dışı polikliniğin yönetici ortağı diş hekimi olan davacı hakkında disiplin soruşturması açıldığı, soruşturma sonucunda hazırlanan fezleke ile **sponsorlu** ibaresiyle yer alan paylaşımda kullanılan **görsellerin ve ifadelerin talep oluşturmaya yönelik olduğu ve belli bir ücret karşılığında ilgili sosyal medya ortamında öne çıkma imkanı sağladığı**...kesinleşmiş disiplin cezalarına rağmen süreklilik arz eden davranışının Disiplin Yönetmeliği'nin I2/A maddesi uyarınca bir üst ceza ile cezalandırılmasına ve cezanın da **bir ay süreyle meslekten men** cezası olarak uygulanmasına karar verdiği...

«xxxdis_bursa" adresli sponsorlu video paylaşımında sağlık kuruluşunun açılışı yapılan şubesinin görselleri yanında "Heyecanla beklenen 2. şubemiz 23 Nisan Mahallesi'nde açıldı. Geçici değil kalıcı olmaya geldik mülkiyeti de şirketimize ait yeni şubemizde sekiz branşta" ibarelerini içerir paylaşım yapıldığı, "instagram profiline git" ifadesiyle sağlık kuruluşunun talep oluşturma amaçlı hazırlanan sosyal medya hesabına yönlendirme yapıldığı, sosyal medya hesabında da «estetik diş hekimliği ve implant» ifadesiyle tanıtılan sağlık kuruluşunda diş hekimi tarafından yapılan operasyon görüntüsünün yer aldığı video ile öncesi sonrası tedavi görselleri, "kişiyeye özel gülüş tasarımı" ibareli görsel ile "özlücede ve yeni 23 nisan mahallesi şubemizle sekiz branşta alanında uzman hekimlerimizle tüm bursanın hizmetinde. Bizi takip etmeye devam edin xxx ile farkı gülüşünde hisset!!" açıklamasıyla "daha beyaz ve sağlıklı dişler için ücretsiz ön muayene" şeklindeki ibarelerin yukarıda yer verilen mevzuata göre reklam niteliği arz ettiği açıktır. ... Açıklanan nedenlerle, **davanın REDDINE**,

Ceza verilebilmesi için eylem kanıtlanmalıdır

- söz konusu fiilin **ne zaman** islendiği, **hangi sosyal medya platformunda** yayımlandığı hususlarının davalı idarelerce ortaya konulamadığı gibi, dosyaya sunulan birkaç saniyelik videoda da, üzerinde kurumun logosunun bulunduğu formayla kurum çalışanı olan diş hekiminin "*merhaba Xxxxxdent Klinikler Grubu Çarsı Şubesinde Diş Hekimi E.... Ö.....*" şeklindeki ifadesinin tek başına **talep toplamaya yönelik reklam niteliğinde olduğundan söz edilmesine imkan bulunmadığı** anlaşıldığından, ... dava konusu işlemin iptaline



Teşekkürler

- İletişim:

- tdb@tdb.org.tr

- mustafaguler2@gmail.com

- 312 4359394

- 532 4905981